

Sahibi ve Umum Nefriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

23

MAYIS 1942
CUMARTESİ

Numara: 976 Sene: 3
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Bu akşam

Manevi Cephe

Yazan: SADRI ERTEM

ARTIK harpten bahsederken cephe ilerisi ve cephe gerisi tabirlerini kullanmıyoruz. Harbeden kuvvetleri sayarken onları yalnız silâh, yalnız insan, yalnız fizik kuvvet, yalnız zekâ diye tasnif etmiyoruz. Düşün şu veya bu kuvvet değildir. Düşün kül halinde, topyekûn millettir.

Harbeden, harbe hazırlanan, harpten korunmak isteyen her camia davasını ancak "topyekûn, varlık mücadelesine dayanarak müdafa edebilir. Bilek kuvvetinden zekâyâ, zekâdan kimyâ harbine, kimyâ harbinden propaganda ve psikolojiye kadar bütün kuvvetler seferberdir. Memlekette gülen veya ızdırap duyan tek insan halletti ruhîyesinin müdafaada yapacağı tesirin hesabına katıldığı bir zamanda manevi cephenin inkârı imkân var mıdır?

Manevi cephe dediğimiz zaman bunun en güzel örneğini yaşayan ahlâk hâleri teşkil eder.

Esasen dünyanın en anarşik, en ferdîyetçi cemiyetini tasavvur edenler bile camianın itibarını fertlerin fertlerle olan münasebetini başı boş bırakmış değildir. Ferdin fertle olan münasebetinde en büyük kontrol âmilî olanlar vicdanlarda müntezir bir şekilde yaşayan ahlâkî hisleri kabul etmiştir.

En liberal cemiyetlerin bile bu kadar sıkı bir surette sarımsak mecburîyetin bile camianın itibarını fertlerin fertlerle olan münasebetini başı boş bırakmış değildir. Ferdin fertle olan münasebetinde en büyük kontrol âmilî olanlar vicdanlarda müntezir bir şekilde yaşayan ahlâkî hisleri kabul etmiştir.

Sosyetenin fertlerden fedakarlıklar, feragatler istediği zamanlarda cemiyetin en büyük koruyucusu ruhsuz kanunlar değildir. Bilâkis bu kanunlara ruh, hareket hararet veren ahlâktır. Hattâ ahlâk hukuku aşarak bir cemiyetin hukuktan, kanundan üstün yaratıcı hüviyetini, tesanüdünü halkeder. Bir müstesna günler yaşıyoruz.

Müstesna günlerde, cemiyetin büyük bir ruh inatına, harareti bir ahlâk kuvvetine ihtiyacı vardır.

Ahlâk formülünü Büyük Milli Şef İnönü gençlik bayramı münasebetiyle söylediği nutukla gençlere ve millete anlattı. Fenaalılar karşısında kale gibi kuvvetli bir ahlâk cephesi milletimizin hakikî müdafa kuvvetlerinden biridir, hattâ en mühimmidir.

Meksika Mihvere harp ilân etti

Şilide Nazi şebekesi meydana çıkarıldı

Meksiko, 23 (A. A.) — Meksika kabinesi, mihvere bilkuvve harp ilân etmiştir. Bu kararın kongre tarafından yakında tasdik bekleniyor.

Mihvere harp ilânının kongre tarafından tasdikına kadar Meksika'nın önümüzdeki hafta başında mihver devletleriyle resmen harp halinde bulunması icap eder.

Meksiko, 23 (A. A.) — Hariciye nazırı Padilla altı bin tonluk Rajo de Oro isimli petrol gemisini torpillerle ikinci Meksika gemisi olduğunu ve bu geminin 20 mihi Devamı 2 nci sayfada

Şark cephesinde bir hücum

ÜNİVERSİTE DERSLERİ BUGÜNDEN İTİBAREN KESİLDİ

İmtihan günlerinde bazı değişiklikler yapıldı

Önceden tesbit olmuş olduğu gibi bugün Üniversitede dersler kesilmiştir. Yakında eleme imtihanlarına başlanacaktır. Yalnız sözlü imtihan günlerinde bazı ufak tadiller yapılmıştır.

Buna göre talebe sayısı fazla olan sınıflar tek ve çift numaralara ayrılmış bulunmaktadır. Hukuk Fakül-

tesinde tek numaralılar haziranın 15 inde çift numaralılar da 22 sinde sözlü imtihanlara başlayacaklardır. Ders senesinin sonlarına doğru geçen yıl olduğu gibi tedrisat günlerinde bir kısaltma yapılacağı şayiaları dolayına başlamıştı. Alâkadarlardan öğrendiğimize göre bu kat'iyen doğru değildir.

Amerikada Deniz Günü 27 gemi Birden denize indirildi

Vaşington, 23 (A.A.) — Dün Amerika'da deniz günü olması münasebetiyle reis Ruzvelt bir beyanname neşretmiştir.

Beyannamede de şunlar yazılıyor: Mihver denizaltıları meselesi Amerika'nın karşılaştıkları bütün diğer meseleler gibi halledilecektir.

Tarihte bu kadar büyük bir deniz programı daha görülmemiştir. Biz deni şüphe ediyorlar, Sizi temin ederim ki bu işi biz başaracağız.

Deniz gününde tam 27 gemi denize indirilmiştir.

Bundan sonra Amerika her gün iki gemiyi suya indirecektir. Sonbaharda da bu sayının üçe çıkması pek muhtemeldir.

Reis Ruzvelt, 23 milyon tonlata, nun 3 sene içinde ikmal edilebileceğini söylemiştir.

Amerika birleşik devletleri 1936 senesinde 28, 1939 senesinde 40, 1941 senesinde 103 gemi inşa etmişlerdir.

Bu sene ise şimdiye kadar indirilen gemi adedi geçen seneninkinden yüz de otuz beş fazladır.

Amerikan tezgâhları 90 günde bir gemiyi denize indiriyorlar, Bu mahlutün 60 güne inmesi ihtimal dahilindedir.

Basın mensupları Belediye memurları kooperatifine girecekler

Vali ve belediye reisi doktor Latîfi Kırdarîa Örfî İdare Komutanı Sabit Noyon dün akşamüstü Basın Birliğinin Beyoğlundaki mer-

Bir Amerikan gazetesine göre Almanya yapılan akınlar Avrupanın istilâsına Hazırlıktır

Nevyork, 23 (A.A.) — Vorld Teleg ram yazıyor:

Almanya ve işgal altındaki memleketler üzerine gittikçe fazla miktarda yapılan akınlar Avrupanın istilâsına bir hazırlık mahiyetindedir. Öteki harpte taarruzdan evvel bombardımanlar yapıldı. Şimdi de istilâ yolunu aynı şekilde hazırlamak lazımdır. Bugün Almanya Avrupa'da taarruz etmek için tayyarelerden sonra bir İngiliz - Amerikan seferi kuvveti ortaya çıkacaktır. Almanlar daha şimdiden garpteki kuvvetlerini Ruslara gönderecek yerde bu kuvvetlerin miktarını arttırmak lüzumunu hissetmişlerdir. Ve her gün Amerikan ve İngiliz fabrikaları karaya asker çıkarma hareketlerini destekliyor.cek olan sayısız refakat tayyareleri inşa etmektedirler.

Devamı 2 nci sayfada

Şark cephesinde

Sivas-topol

Almanlar tarafından bombardıman edildi

Londradan verilen bir habere göre

Almanlar üç künde 15,000 zayıat verdi

Yazısı 2 nci sayfada

Günün Manası

Şayia cadalozu

Yazan: BİR MUHARRİR

MELEKET herhangi bir sıkıntı devresi geçirmeğe başladığı zaman, bir yandan halkın muhayyilesi, bir yandan da belki silâsı bir muhalefet veya belki yabancı propagandası, hadiselerin üstüne hemen mübalâge ve tezyir perivesizini tutar. Artık bire on katmak, en fesatçı mahliktan en masum adama kadar pek çok insanın tabii bir hakkı ve kökleşmiş bir itiyadı halindedir. İftira edilir; iftira edilmezse muğalâta yapılır, muğalâta yapılmazsa mübalâge yapılır.

Bir zamanlar şayia cadalozu Türkiyenin dış politikasını dilline dolandırmıştı. Dost memleketlerle aramızı açmak için veya sadece boş bir vehme kapılarak falan devlet ordusunun akşama sabaha hudutlarımızdan içeriye dalacağını haykırıp duyuyordu. Harbin ilk iki senesi kulaklarımız bu yalanlarla, bu vehimlerle doldu. Fakat hadiseler, şayia cadalozunun ağzına keskin bir telkizlibi sürün - ce ortalık biraz rahatlattı. Artık akşama sabaha alçakça bir taarruza uğrıyacığımızdan bahsetmek cesareti kimsede kalmamıştı. Aradan epey zaman geçti. Şayia cadalozu bu sefer yeni bir terane tutturdu: Hükümet karıştırmak habire para basıyor, mütahhîr enflasyon var, bütçe tamamlanmadı, mali iflâs yakın, şekerin kilosu yirmi liraya çıkacak, elektrik fiyat-

UKRAYNADA

Büyük ve şiddetli tank muharebeleri

Bu harp Ukraynanın mukadderatını tayin edecek

Moskova, 23 (A.A.) — Rüyterin hususî muhabiri yazıyor:

Bu harbin en şiddetli muharebelerinden biri Ukraynanın yakıcı ve tozlu steplerinde cereyan etmektedir. Bu muharebenin, Ukraynanın mukadderatını tayin etmesi muhtemeldir. Bir kaç gündenberi büyük ve şiddetli bir tank muharebesi yapılmakta -

dır. Bununla beraber bugün muharebedeki şiddetin azaldığı ve Almanların yorgunluk eseri gösterdikleri söylenebilir. Bundan dolayı muharebenin Sovyetlerin lehine biteceğini zannet - tirecek sebebler vardır. Düşman Kızıldunun devam eden taarruzunu

Devamı 2 nci sayfada

Göbels diyor ki:

Ruslar kış aylarında taarruzlar yapmışlardı

Olaylar onları müthiş surette yanıltmıştır.

Yazısı 2 nci sayfada

Çok kanlı harplerin durmadan sürüp gittiği sahaların mufassal haritası.

Karelide

Ruslar sun'î sis yaparak hücumu geçti

Fin tebliği

Hücumların püskürtüldüğünü bildiriyor

Helsinki, 23 (A.A.) — Bugünkü

Fin tebliği: Kareli Berzahında düşman topçu ve el bombası topları yardımıyla ve sun'î sis yapmak suretiyle istinat noktalarımıza karşı birkaç taarruza geçmişse de bu taarruzlar mevzilerimiz önünde durmuştur. Takriben bir bölük mevcuttu bir mülfreze bir el bombası menziline kadar yaklaşmış ve piyadelerimiz tarafından püskürtülmüştür.

Aunus berzahında önemli savaş faaliyetleri olmamıştır. Doğu cephesinin cenup kısmında Rukajaervi ve Uhtua bölgesinde az savaş faaliyeti olmuştur.

Lühi kesiminde kıtalarımız düşmanın mukabil taarruzlarını ve keşif hareketlerini püskürtmüşlerdir. Fin topçusu düşmanın tahkimat işlerini engel olmuş ve birçok düşman istihkamlarına tam isabetler kaydetmiştir.

Tüccarlara mal vermeyen firmalar ihbar edildi

Erzurumdan şehrimize gelen manifatura tacirlerinden mürekkep bir heyet dün bölge iş müdürlüğüne müracaat ederek İstanbul piyasasından bazı manifatura toptancılarının ellerinde Erzurum ve havalisinin sürümü olan cins pamuklu mensucatları ehemmiyetli miktarda bulunduğunda halde bunların yapılan müracaatlarına hep menmî cevap vermelerinden şikâyet etmişlerdir.

Bölge iş müdürlüğü, bu tacir-

lerin Erzurumdan geldikleri ve ticari hüviyetleri müteber olduğuna tesbit etmiştir. Elleriinde mal bulunduğunda halde bunları vermek istemeyen firmalardan izahat istenmiş ve tahkikata başlanmıştır.

Günlerdenberi piyasayı dolayan ve temalar yapan Erzurumlu tacirler hangi firmaların elinde manifatura bulunduğuna ve bunların takibi miktarını bir liste ile bildirmişlerdir.

Küçük çocukları sarhoş eden bir zorba

Evvelki gece, Büyükdere'de garip bir sarhoşluk hâdisesi cereyan etmiştir.

Şükri adında birisi, evvelki akşam yanına henüz 17 yaşını bitirmemiş iki küçük çocuğu alarak Arnavutköyündeki bir gazinoya götürmüştü, bu rada çocukları geç vakte kadar içirip sarhoş ettikten sonra saat 12 de bir otomobile Büyükdereye götürmüştür.

Şükri burada bir otele giderek,

çocuklarla beraber misafir kalmak istemiş de otelci Ahmet müsaade etmemiştir. Bunun üzerine kendini bilmiyecek derecede sarhoş olan Şükri, otelciyi dövmüş ve çocukları beraber zorla bir odaya çıkarmıştır. Otelcinin müracaatı üzerine zabta memurları otele gitmiş ve Şükri ile çocukları yakalamıştır.

Sarhoş zorla, regist olamayan çocukları sarhoş etmek ve otelciyi dövmek suçundan Büyükdere müdellumumuna verilmiştir.

Şark cephesinde

Londra, 23 (A.A.) — B.B.C. Timochenko olan Harkof cephesinde tegebüsleri elinde bulundurmaktadır. Dün gece yarısı Moskova'da negredilen Rus tebligine göre Sovyetler mevzilerini tahkim ederek Harkof istikametinde taarruzi muharebeler yapmışlardır. İzum - Barenko kesiminde Almanların mukabil hücumu durdurulmuşlardır.

Burada düşman hücumları püskürtülmüş, Almanlara ağır zayıflar verilmiştir. Son üç günde, Almanlar 15.000 zayıflar vermişlerdir.

Rus tebligine göre Kercin şarkında muharebeler devam ediyor.

Moskova radyosu, dün gece Harkof bölgesinde muharebelerin şiddetini arttırmış, teslim olan Almanların miktarı çoğaldığını, son yirmi dört saat zarfında Almanların müdafaa bakımından ehemmiyetli bir çok keşimleri bırakmağa mecbur kaldıklarını bildirmiştir.

Paris radyosu da Harkof muharebesinin, bu harbin en büyük muharebelerinden biri olduğunu söylemiştir.

Moskova radyosuna göre Sovyet tank kuvvetleri ilk partiyi kazanmışlardır. Harkofta cereyan etmekte olan büyük tank muharebesi henüz bitmemişse de Almanlar yorulmuş görünmekte, eski inatçı göstermemektedir. Askerî tarihte bu kadar uzun sürmüş büyük bir tank muharebesi görülmemiştir.

Ruslar tanklara karşı kullandıkları tabiiye, harbin müstakbel inkişafı üzerinde tesiri olacaktır. Almanlar bir hafta içinde 250 tank kaybetmişler, diğer bir tank tümeni de ağır kayıplara uğramıştır. İki Alman piyade tümeni de çökmüşlerdir.

Sovyet askerî mütehassıslarına göre Alman askerlerinin saviet ve hücum kudreti, geçen seneki gibi kuvvetli değildir.

SOVYET TEBLİĞİ

Moskova, 23 (A.A.) — Gece yarısı Sovyet tebliği:

Cuma günü kuvvetlerimiz mevkiilerini sağlamışlardır ve Harkof istikametinde taarruz hareketlerinde bulunmuşlardır.

İzyum Zarvenkovo istikametinde bütün düşman kuvvetleri püskürtülmüş ve düşmana insanca ağır kayıplar verilmiştir.

Kerc yarımadasının doğu kısmında muharebe devam etmektedir.

37 düşman uçağı tahrir edilmiştir. Biz 19 uçak kaybettik.

Moskova, 23 (A.A.) — Moskova radyosunun negrettiği en son haber, şu şekilde şöyledir:

Harkof kesiminde birliklerimiz batıya doğru ilerlemelerine devam etmekte ve müteaddit düşman taarruzlarını püskürtmektedirler. Son 24 saat zarfında düşman, müdafaa için büyük ehemmiyetle olan bir çok kesimleri bırakmağa mecbur edilmiştir.

SIVASTOPOL BOMBARDİMANI

Berlin 23 (A.A.) — D.N.B. ajansı askeri bir kaynaktan bildiriyor:

Alman savaş uçaklarından mürekkep bir teşkilatın Sivastopol kalesi üzerinde birdenbire gökzümle ve bombalarla saldırıya geçmiştir. Bu saldırıya karşılık Alman savaş uçakları da Sivastopol kalesi üzerine saldırıya geçmiştir. Bu saldırıya karşılık Alman savaş uçakları da Sivastopol kalesi üzerine saldırıya geçmiştir.

Manhaymda

Komünist teşkilâtı kuran
14 Alman idama
mahkûm edildi

Londra, 23 (A.A.) — Ren nehri üzerinde bulunan Manhaym Alman sanayi şehri mahkemesi düşmana yardım suçundan 14 Almanı mahkûm etmiştir. Bu haberi dün Berlin radyosu bildirmiştir.

Bunlar, Manhaymda bir komünist teşkilâtı kurmaktan suçlu idiler.

italyan tebliği

Roma, 23 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 721 numara 1 tebliği:

Timimi doğu cenubundaki ileri mevzilerimiz üzerinde keşif yapan düşman devriyeleri dağıtılmış ve kayıplara uğratılmıştır.

Bir Alman tayyare teşkilî Martuba üzerinde bir çok Kurtis tayyare ile yaptığı çarpışmada parlak bir zafer kazanmış düşman tayyarelerinden 10 tanesini düşürmüştür. Diğer bir düşman uçağı Bingazide bir av tayyaremiz tarafından tahrir edilmiş ve burada yapılan bir akın neticesinde bazı hasarlar vermiştir.

Maltadaki hava alanına uçak savar topçusunun şiddetli mukabelesine rağmen mühev birliği taraftan müteaddit hücumlar yapılmış, İngiliz av tayyareleri müdahale etmişlerse de tayyarelerimiz tarafından süratle mukabele görülmüştür.

4 İngiliz tayyaresinden biri bomba tayyarelerimiz tarafından 3 ü de refakat av tayyareleri tarafından düşürülmüştür. Bizim uçaklarımızın hepisi üstlerine dönmüşlerdir.

ALMANLAR CEPHEDE ÇOK

UÇAK KULLANIYOR

Kahire, 23 (A.A.) — Rusyadaki Polonya kuvvetleri komutanı general Anders Kahireye gelmiştir.

General Andres yaptığı bir Demegte şunları söylemiştir:

"Almanlar doğu cephesinde çok miktarda uçak kullanıyorlar. Bu, onların, Almanya'yı, İngiltere'den gelecek herhangî bir hava akımına karşı korumamıyacak bir hale getirmek üzere.

Libyada da aynı vaziyet olacaktır. Hava üstünlüğü ellerinden gidecektir.

Göbels diyor ki:

Berlin, 23 (A.A.) — Propaganda nazırı doktor Göbels son zamanlarda İng. - Sakson propagandasının Ruslara hayalî muvaffakiyetler atfetmek için gösterdiği faaliyetlere dair yazdığı bir makalede diyor ki:

— Daha geçen kışta Harkofu da, Smolensk'i de, Tanagergu da Ruslara aldırışlardı.

Fakat olaylar, onları müthiş surette yalanlamaktadır.

Müteakiben doktor Göbels, Amerikanın binlerce tank, yüz binlerce tayyare inşa edeceği hakkındaki iddiaları, mevzuu bahsederek bunların da hayalî olduğunu kaydediyor:

—Bundan bir müddet evvel Alman denizaltılarını da batırması oldukları iddia etmişlerdi. Fakat hadîseler onları tekzip edince "denizaltıların batırıldığı kadar gemi inşa edemez, diyerek için içinden çıkmak istiyorlar.

Ticaret gemileri yapılarca harp gemileri zarara, tank yapmak istemelerine tayyare inşa etme zarara hareket etmiş olacaktırlar. Bizim siyasetimiz olaylara dayanıyor. Yalan seyir bildirime gereksizdir.

Sen Nazere taarruzlar

Londra, 23 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği:

Dünkü cuma - cumartesi gecesi bombardıman servisine mensup tayyarelerimiz Sen Nazerdeki denizaltı üslerine taarruz etmişlerdir.

Düşman sularına mayınlar dökmüştür. Tayyarelerimizden hepsi dönmüştür.

Ukraynada

Baştarafı 1 nci sayfa da durdurmak için muvaffakiyetli karşı hücumları yapmaktadır. Nazilerin kullandıkları manevralardan biri de cepheden nisbeten az sayıda tankla ve piyade ile hücum etmek ve daha büyük bir tank grupla cenahtan harekete geçmek suretinde şaşırtma tegebüslerinde bulunmaktır.

ALMAN HÜCUMU PÜSKÜRTÜLDÜ

Moskova, 23 (A.A.) — Sovyet tebliğine ektir:

Harkof kesiminde düşman asker ve malzeme bakımından ağır kayıplara uğramıştır. İzyum - Barvenkova kesiminde bir Sovyet tümeni düşmanın 11 hücumunu püskürtmüş ve 3000 den fazla Alman er ve subayını yok etmiştir. Hava kuvvetlerimiz müteakiben 85 tank ve asker ve malzeme yüklü 200 kamyon tahrir etmiştir.

Martinikte vaziyet değişmedi mi?

Berlin, 23 (A.A.) — Yarı resmi bir menbadan bildiriliyor:

Alman Hariciye Nezaretinde beyan edildiğine göre Martinikten alman haberlerden bu adada Fransız - Amerikan münasebetleri bakımından vaziyette bir değişiklik olmadığı anlaşılmaktadır. Salâhiyetler Alman mahfillerinde prensip itibarıyla bu meselenin herkesten evvel Vişiyi alarak tartışıldığı söylenmektedir.

Gloucester dükünün tetkikleri

Beyrut, 23 (A.A.) — Suriye ve Lübnanda tetkik gezisine devam eden dük Gloucester İngiliz Avustralya ve hür Fransız muhtelit hava filosunu tetkik etmiştir. Dük bu münasebetle Londradan uçakla gelmiş olan hür Fransız hava kuvvetleri başkumandanı Valin tarafından kabul edilmiş ve ayrıca general Kartu ile ve hür Fransız ve İngiliz ordusu yüksek subaylarıyla görüşmüştür.

Meksika

Baştarafı 1 nci sayfa da

kişinin kurtarıldığını söylemiştir. Padilla geminin çarşamba günü Florida açıklarında saat 22 de batırıldığını ilâve etmiştir. Amerikan sahil muhafaza gemileri tarafından kurtarılanlardan hiçbirisi ağır yaralı değildir. Fakat tayfadan dokuz kişi ölmüştür. Meksika konsolosu kurtarılanları karşılamak üzere bunların karaya çıkarıldıkları Keyveste gitmiştir.

Santiago, 23 (A.A.) —

Şil polisi, perşembe günü geniş bir nazi şebekesini ortaya çıkarmıştır. Bunların hedefi tetkik harekelerinde bulunarak etrafa korku yaymaktır. Polis liderlerin binalarında mühim miktarda bomba silâh, yangın bombası, göz yaşartıcı gazlar bulmuştur. Teşkilâtın ismi "Vanguardia Popular socialista", idi. Şimdiye kadar 10 tetkiki yakalanmış ve diğer liderlerin yakında ele geçirileceği tahmin edilmekte bulunmaktadır.

Uzakşarka hava akınları

Londra, 23 (A.A.) — Müttefik uçakları Yeni Gine'de Laeye taarruz etmişlerdir. 5 Japon av uçağı düşürülmüş ve yerde iki bomba uçağı tahrir edilmiştir.

Limanda bulunan bir gaz gemisi ağır hasara uğratılmıştır. Bütün uçaklarımız salimen üstlerine dönmüşlerdir.

Londra, 23 (A.A.) — Müttefik uçakları Rabaula taarruz ve 6 Japon bomba uçağını tahrir etmişlerdir.

Büyük bir nakliye gemisi de ağır hasara uğratılmıştır.

İNGİLTERENİN TANIDIĞI YENİ BÜYÜK ELÇİLER

Londra, 23 (A.A.) — Buradan bildirildiğine göre kral, büyük Britanya Yunanistan, Yugoslavya ve Çekoslovakya hükümetleri nezdindeki elçiliklerinin büyük elçiliğe çıkarılması tasvip etmiştir.

Sir Mikel Paleret Yunanistan büyük elçiliğine, Çorç Vilyam Rend Yugoslavya büyük elçiliğine, Nikols Buveri Boyer, Çekoslovakya büyük elçiliğine tayin edilmişlerdir. Yugoslavya hükümetinin şimdi büyük Britanyada siyaset müessesisi yoktur. Fakat bu müessesi tayin edildiği takdirde bu bir büyük elçi olacaktır.

Şimdiki Yunan elçisi Simopelos ve Çekoslovak elçisi Loskovic vazifelerine büyük elçi olarak devam edeceklerdir.

Ruzvelt diyor ki:

Harp uzun sürecektir fakat biz kazanacağız

Vaşington 23 (A.A.) — E.B.C. Ruzvelt dün gazeteciler kongresinde demistir ki:

— Bu harp uzun sürecektir. Bu hafta aşırı derecede iyimser, ertesi hafta aşırı derecede kötümser olmağa lüzum yoktur. Halkta ne aşırı sevinmeli, ne de aşırı müteessir olmalıdır.

Hükümetin şifari iyi haberleri de kötü haberleri de bildirmektedir. Gemi torpillenmesinin vahalı metni kabul ediyoruz. Fakat harbi kazanacağız.

Filipinler

Filipinler'e coğrafyacıların kaydettiğine göre, 7083 adadan mürekkep bir "ada topluluğu"dur. Malezyayı teşkil eden ve Çin denizini kaplamış olan bu "toplu adalar"ın toprak sahası 300.000 kilometre karedir. Bütün adaların nüfusu, 13 milyon 500 bindir. İklimi, sıcak ve rutubetlidir. Bu 7083 adanın en büyükleri Luson ile Mindanao'dur.

Filipin toplu adaları, 1527 senesinden itibaren, İspanyol müstemlekesi olmuştur. Filipiniler, 1896 senesinde İspanyollara isyan ettiler. Birleşik devletler Amerikası, asilere yardım etti. İspanyol ve Amerika kuvvetleri arasında vukua gelen deniz harbinde İspanya mağlûb oldu ve bunun neticesinde, Filipinileri, 1898 senesinde Birleşik devletler Amerikasına terketti.

Filipin toplu adaları, 37 sene, Amerika idaresinde kaldı. Amerikalılar, ettikleri masrafları ve idare meşkullerinden usandılar. 1934 senesinde, 12 sene sonra tahakkuk etmek üzere, toplu adalara istiklâl veriyeme karar verdiler.

Bu karara göre, Filipiniler, 1946 senesinde, müstakil bir devlet olacaktır.

Filipin toplu adaları, Japonların eline geçinceye kadar, Amerika müessesinin nezareti altında, halkın intihap ettiği bir vali tarafından idare olunuyordu. Merkezi, Luson adasında, Amerikalıların, son sistem bir plân dahilinde vücûda getirdikleri Manila şehri idi.

Filipinler, 24 milyon kental pirinç, 11 milyon kental şeker kamışı, 330 bin kental tütünle

şeker, kenevir, kauçuk vesaire yetiştiriyor. Manillalıların, sayfiyeleri bulunan tepelerde bir altın madeni vardır. Buradan, senede on beş bin kilo altın çıkarılmaktadır.

Filipin ahalisi, umumiyetle Malezyalıdır. Bir miktar da "Yeniler" denilen İspanyol fatihlerinin ahfadıyla melez vardır.

13,5 milyon nüfusun 10 milyonu Hristiyanlardır, bunlara "Tagali" tesmiye edilmektedir.

"Moros" namını taşıyan Müslümanların adedi ise beş yüz bin kadardır. Geri kalan üç milyon kişi, diğer mezheplerdendir.

Filipin adalarının küçüklerin, de ve bilhassa büyük ormanlarında, hâlâ, eski vahşi ve iptidai hayatlarını yaşamakta devam eden asıl yerlere de tesadüf edilmektedir.

Filipinler, uzun zaman hükümleri altında kaldıkları İspanyolların âdet ve ahlaklarını, dan epeyce seyler almışlardır. Burada, meselâ "Meryem'in gebeliği" ne vakfedilmiş olan Katredal ile Sent - Kler manastırı gibi çok dikkate değer birtakım âbideler vardır ki, İspanyanın Kastil şehrinde birer manzara arz etmektedir.

Amerikalıların kırk beş seneye yakın idaresi de, bilhassa Luson adasında eserler bırakmıştır. Yeniden vücûda getirilen Manilla şehri, semaya yükselen binaları, süslü sinemaları, Amerika cinhurreisinin oturduğu "Beyaz saray" dan bile daha azametli bulunan "vali konağı" ile tam bir Amerika şehridir.

M. R. Ö.

Bursalı bir tacirin 500 lirasını aşırıldar

Bursalı tacirlerden Ahmet adında birisi, evvelki akşam Beyoğlunun muhtelif gazinolarında içip sarhoş olduktan sonra bir gençle tanışmış. Taksim İmam sokagından geçerken üç kişi daha yanına gelmiştir. Ahmet biraz sonra bunlardan ayrılıp, cebini yoldakları zaman da 500 lirasının yerinde yeller estiğini deşsete görmüştür. Ahmedin müracaatı üzerine zabta, hırsızları yakalamış, adliyeye teslim etmiştir.

Eski baro reisi

Hasan Hayri'yi

kaybettik

Eski mebus ve Baro reisi avukat Hasan Hayri Tan'ın, dün akşam, geçen pazar başlıyan bir rahatsızlıktan kurtulamiyarak, öldüğünü teessürle öğreniyoruz.

Hasan Hayri Hukuk mektebin den çıktığı 1317 de yani 40, 42 yıl önce İstanbulda avukatlığa başlamış ve üç defa Baro Reisliğine seçilmek suretinde meslekteki mümtaz mevkiini umumî bir itimad ve muhabbet taçlandırmıştır. Büyük Millet Meclisinin 3, 4, 5 nci devresinde Kocaali mebusu olarak bulunan Hasan Hayri Cumhuriyet müteakip yapılan baro tasfiyesinde ve uzun müddet âzâlığında bulunduğu vilâyet ve belediye meclisinde iyi hizmetlerde bulunmuş bir hukukçumuzdu. 1880 de İstanbulda doğmuştu. Babası kereste ticaretinden Saffet beydir. Cenazesi yarın öğleyin Teşvikiye camiiinden kaldırılacak ve Zincirlikuyuda asri mezarlığa gömülecektir.

Kendisine rahmet diler, ailesine taziyetlerimizi sunarız.

Ruslar

İkinci cephe istemekte ısrar ediyor

Stokholm, 23 (A.A.) — Aften Bladet gazetesinin Vaşingtondan vukubulan istihbaratına göre Ruslar, Avrupa'da ikinci bir cephe açılması için gerek Londra ve gerek Vaşingtonda şiddetli bir baskı yapmaktadırlar. Sovyet cephesine gönderilecek silâh ve malzemenin batıdan Almanlara yapılması bir hücumda müttefik askerlerin elinde daha faydalı olacağını ileri sürmektedir.

Maltaya hücum

Berlin 23 (A.A.) — D.N.B. ajansı askeri bir kaynaktan bildiriyor:

Alman hafif savaş uçakları dün Malta adasına bir hava immanası hücum etmişler uçuş meydanlarında hasarlar yapmışlardır.

Şimali Afrika cephesi üzerinde Alman avcıları İngiliz av uçaklarını da mürekkep bir teşkilatla karşılamışlar, bunlardan 7 sini düşürmüşlerdir. Kendileri hiç bir kayba uğramamıştır.

İngiltere üzerine taarruzlar

Berlin 23 (A.A.) — Dünkü gün ve gece Alman savaş uçakları İngiltere dolaylarında keşif taarruzları yapmışlardır. Bu uçaklar memnuniyet verici neticeler aldıkları sonra üstlerine dönmüşlerdir.

100.000 KİŞİNİN MUVASALASI KESİLDİ

Tokyo, 23 (A.A.) — Domei ajansı Çek Yank eyaletinde onuncu Çunking ordusuna mensup 100.000 kişilik 5 tümenin muvasala yolları ile irtibatları kesildiğini söylemektedir.

Amerikan kongresi

azasından 10 kişi Londrayı ziyaret edecek

Londra, 23 (A.A.) — Amerikan kongresi demokrat ve cumhuriyetçi liderlerinden 10 kişinin Londrayı ziyaret etmesi muhtemeldir.

iki Roman 30 kuruş

Yazarı 70 kuruş olan:

1 — Bir Kafkas romanı
2 — Kafes Arkası

Adli iki roman, bu hafta Vakıf kitabevine müracaat edenlere yalnız 30 kuruşa verilecektir. Her ikisi en güzel birer aşk ve macera romanı olan bu eserleri almakta acele ediniz.

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kurukık ve Bütün Ağrıların Derhal Keser

İçinde gönde 3 kaze alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKINIZ.

HER YERDE PULLU KUTULARI İSRARLA İSTEYİNİZ

HAVACILIK BAHİSLERİ

Cüce ve dev tayyareler

TOKYOYU ve diğer bir çok Japon şehirlerini bomba, layan Amerikan tayyarelerine ait haberler vakay, tamamen aydınlatıcı mahiyet almamakla beraber bu tayyarelerin cinsleri artırlanmış bulunmaktadırlar. Bunlar 1700 beygir kuvvetinde iki silkon motorlu mücehhez içeri, sinde beş insan bulunan ve saatte 400 kilometre hareket eden orta tipte bombardıman tayyareleridir.

Bu hareket Amerikalıların Japonya'ya ağır darbeler vurmak için hava kuvvetlerinden geniş nisbette istifade etmek azminde olduklarını gösteren bir hadise, dir.

Esasen Pasifik harbi başlamazdan birkaç hafta evvel büyük bir Newyork gazetesi Japonya'nın çok tehlikeli bir vaziyette bulunduğunu göstermek için bir makale yazmıştı. Bu makalelere göre Tokyo ve Yokohama şehirlerinde 6 milyon nüfus vardır. Orhanın nüfusu 4 milyona, Nayoganın nüfusu da 2 milyona yaklaşıyor. Fabrikalar birbirine çok yakındır. Evlerin birçoğu kâğıttan veya ahşaptır. Bir mangalın devrilmesi, bir mahalleyi yakmaya kâfi gelir. Japon itfaiyesi yangını söndürmeğe değil, etrafındaki tıvleri yakarak alev sahasını tahdid eder. Japonya nüfustan dolup taşan bir memleket olduğu için şehirlerin boşaltılması da mümkün değildir.

Japonya'nın hava hücumlarını, dan korkması mümkündür. Fakat Japon sanayiini ve Japon maneviyatını sarsmak için bugünkü nazarat daha çok fazla tayyareye ihtiyaç vardır. Aynı zamanda Amerikalıların Pasifikte deniz hakimiyetini de ele almış olmaları şarttır. Bu deniz hakimiyeti olmadık takdirde Japonya'yı bombardıman etmek için Amerikadan Japonya'ya gidip gelebilecek çok büyük ve çok kuvvetli tayyarelere ihtiyaç vardır.

İki sene kadar tıvvel Con Frederik Varner isiminde bir Amerikan mühendisi canavar isminde 100 ton ağırlığında, 9600 kilome, tre aşılabilecek bir tayyare yapmaya kalktığı vakit bütün dünya gazeteleri bunun mümkün olmadığını yazmışlar ve uzun bir münakaşaya sebep olmuşlardır. Bugün Kaliforniyada Santa Monica fabrikaları dünyanın en büyük tayyaresi olan Lugas B. 19 tipinde bol bol tayyare yapılmaktadır. Artık 9600 kilometrelik hareket sahası çocuk oyun, çağı olmuştur. Zira bu tayyareler 12.000 kilometre asıyorlar. 60.000 litre benzin ve 18.000 kilo bomba taşıyorlar. Bı hava devlerini yapmak için 3 milyon kaynak, 18 kilometre elektrik teli ve 4 kilometre kumanda kablosu lâzımdır. Amerikadan kalkan bir Douglas B. 19, Tokyo'yu bombardıman edebilir. Fakat arkasından yüzlerce gelmezse mühim bir iş göremez.

Fakat Amerikalıların rekor merakı bu kadarla bitmiş değildir. Son gelen bir haber Amerikada 8000 beygir kuvvetinde motorlar yapıldığını söylüyor. Bu eşsiz bir terakkidir. Çünkü bu gün çalışan motorların azami kuvveti 2400 beygiri geçmez. Şimdi bir Douglas B. 19 u büyütünüz. İçine 8000 beygirlik 4 motor koyunuz, 40.000 kilometrelik bir hareket sahası elde edersiniz. Bu tayyare hattı üstüvye üzerinde bir noktadan yerden kalkarak, bir daha yere inmek lüzumunu duymadan bir devri alem seyahatı yapıp tekrar havalandığı yere inebilir.

Bu tayyare 100 ton bomba taşıyabilir. Fakat çok pahalıya mal olur. Yapılan hesaplara göre bu tipte bir tayyare büyük tonda 10 zırhlıdan daha pahalıdır.

Almanya dev tayyareler yapmaya heves etmemiştir. Onun bu na heves etmiyişi teknik vasıtalarının veya iptidai maddelerinin kıfayetsizliğinden değil, bunlara lüzum görmemesindenidir. Zira Almanya Avrupa'nın orta yerindedir. Üslerinden kalkan bir Alman tayyaresi 100 kilometre sonra İngiltere toprağı üzerinde bulunacağı için bu tayyarelerin geniş hareket sahasına malik olmaları şart değildir. Yalnız Almanya deniz hava harbini devam ettirebilmek için Atlantik üzerinde hareket yapacak tayyarelere

HER MİLLET KENDİ İHTİYACINA UYGUN OLANI SEÇMİŞTİR

Dünyanın en büyük tayyaresi yere inmeden 40000 kilome, treyi uçmaya muktedir olacaktır. Otuz bin maden parçasından yapılan sava devi — Uçak ve uçaksavar batarya mücadelesi — Büyük bomba mı atmalı küçük mü? — Heykeller bombardımanlara dayanıyor — Bir tayyare hücumu nasıl hazırlanır?

lüzum görmüştür. Foker Vulf sistemi Alman tayyareleri de buna kâfi gelmektedir.

Bugün için harpte kullanılan tayyarelerin en büyüğü uçan kâlelerdir. Bunlar 30.000 parçadan mürekkep olup 60.000 saat çalışma sonunda elde edilebilmektedir. Halbuki bunlar bilhassa pike yapmak bakımından narin tayyarelerdir. Fakat buna mukabil 12.000 metre yüksekte uçmak imkânına maliktirler. Vakra bugün uçaksavar bataryalar obüslerini bu irtifaa kadar çıkarabilmektedirler fakat bu irtifada isabet ihtimalleri gayet azdır.

Tayyare tekemmül ettikçe uçaksavar top da tekemmül ediyor. Harbin başlangıcında 88 lik, 90 lik hattâ 75 lik topları hareket sahası 8000 metreye kadar yükseldiği için herhangi bir tayyareyi yere düşürebilecek sanılmı, ştı. Fakat bombardıman tayyareleri daha yükseğe çıktılar, uçaksavarlar da öyle. Yalnız uçaksavar daima tayyareden bir kat aşağıda kalıyor.

Uçaksavar toplar daha yükseklere vurabilmek için boyuna büyüdüler. 105 lik, 127 lik ve 130 luk oldular. Ameli olarak bundan daha ileriye gitmeye imkân yoktur. Zira yapma tüpleri daha fazla bir tazyika dayanmıyorlar. Yeni ve daha dayanıklı bir maden halatı bulununcaya kadar toplar bu bulutların muhafaza edileceklerdir. Halbuki gökyüzü yüksektir. Tayyarenin daha da yukarıya çıkması mümkün

kündür. Amerikanın B. 17 leri, İngilizlerin Stirlingleri, Almanların Messersim 109 ları, uçaksa, var bataryalardan korkmayan tiplerdir. Bunlar yalnız avcılardan korkarlar.

Hava bombardımanında en mühim mesele nişan alma işidir. Tayyareden nişan almak hakikatı, ten güç bir iştir. İngilizler Amerika'lılardan Ültra mükemmel bir nişan aleti satın almışlardır. Bu nişan aletine dair Ralf Ingelsor isminde bir Amerisken gazeteci si İngilizlerin fikrini sorduğu vakit bütün İngiliz tayyarecileri omuz silmişler ve: "Bu aletiniz, demislerdir, yalnız Lüizyanada yahut Tekasda yapılan tecrübeler, gere göre yapılmıştır. Bizim se, malarımızda işe yaramıyor. Sonra sizin bu matematiğe dayanan nişangâhınız tayyareyi ufki olarak uçuşları mecbur ediyor. Halbuki ufki uçuşlar tayyare için çok tehlikelidir."

Bu iddialar doğrudur. Zira âlette bir derecenin 400 de biri kadar bir yanlışla bombayı hedefinden 111 metre uzağı düşürmektedir.

Onun için bomba atışta ufki duruşunda vazgeçilmiş pikeye başvurulmuştur. Pikeyi icat edenler Almanlardır. Fakat İngilizler de bunu taklit etmekte Almanlardan geri kalmamışlardır.

Ufki bombardıman ve pike bombardıman başka üçüncü bir bombardıman tarzı da vardır. Yakın mesafeden bombardıman. Yakın mesafe evvelâ 1000

metre irtifa sonra bu yükseklik 50 metreye indii. Bugün 15 metredir. Fakat bu bombardıman yalnız sürpriz olarak veyahut ta müdafaa vasıtası olmıyan şehirler üzerine tatbik edilebilir.

Tayyarecilikte mühim bir mesele bombaların ağırlığıdır. 250 kiloluk iki bomba mı atmak daha çok zarar verir, yoksa 500 kiloluk bir bomba mı? İki bomba atışta isabet ihtimali daha fazladır. Fakat 500 kiloluk bir bombanın yaptığı hasar, 250 kiloluk 4 mislidir. Büyük bombalar tayyareden ve mürettebatından ta, sarruf etmek demektir. Onun için bugün büyük bombardımanlarda 500 ve 1000 kiloluk bombardımanlar küçüklerine tercih edilmektedir.

Havadan bombardıman edilen şehirlerde göze çarpan bir hususiyet heykellerin bombalara çok mukavemet ettiridir. Dünkerkte tamamiyle harap olmuş bir meydanın orta yerinde Jambartın heykeli dimdik duruyor. Bovede Jan Hoetin statüsü şehrin harap olmıyan yegâne eseridir. Londra'da birinci Rışarın heykeli, linin yanbaşında bulunan bina tamamiyle yıkıldığı halde heykelin yalnız kılıcının ucu kopmuştur.

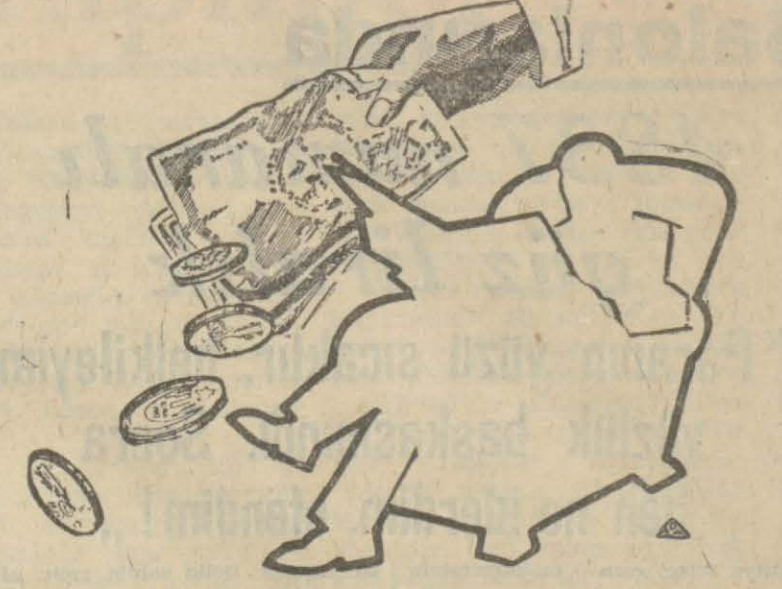
Bombardımandan dönen herhangi bir tayyareci, milliyeti ne olursa olsun evvelâ elbiselerini ve müğferini çıkarır. Bir pipo yahut bir sigara yakar. Güler. Tayyaresinin kanadı üzerindeki kursun deliklerine bakar.

Fakat dinlenme zamanı henüz gelmemiştir. Tayyarecinin önüne bir filcan kahvekonur, karşı, sına da istihbarat subayı dikilir. Subayın sorduğu sualler başlıca şunlardır: "Bombalar hedefe vurdu mu? Kaç tanesi nerelere isabett etti? Hücumu uğradınız mı? Kimler ve nasıl hücum ettiler? Yeni bir şeyler gördünüz mü? Uçaksavarlar ateş açtılar mı?"

İstihbarat subayı ifadeleri not eder. Ertesi sabah alınan fotoğraflara bakacak birkaç gün sonra casuslardan gelen malumatı, düşman tebliğlerinin ve düşman

KUPONLU · VADELİ · MEVDUAT

VARLIĞINIZI TEMİN EDER

HER AYIN BİRİNDE · PARANIN · FAİZİ · VERİLİR

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

(Bu kuponu eklenerek gönderince, iş arama ve iş verme ilânları En Son Dakikada parasız nesredilecektir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere sarıf adresleri, ni bildirilmeleri lâzım.)

Evlenme teklifleri:

* Yaş 28, boy 1,67, kumral mavi gözlü, kadınlarm sevdiği tipte, Yü. sek ticaret mektebi ve güzel sanatlar akademisinden mezun, şahsı serveti olan ve ayda 120 lira net para kazanan bir bay; orta tahsili 18-22 yaşlarında, müzik bilen, Asil bir aile kızı ile evlenmek istemektedir. Dul da olabilir. (Posta kutusu 363 İstanbul) adresine müracaat. 322

* Yaş 22, boy 1,70, kilo 75, kimse, siz bir bay; iyi alleden bir bayanla evlenmek istemektedir. Alacağı kızın elâ gözlü, dilber, mütenasip vücutlu, gayet nazik, şakrak olması lâzımdır. Ayda 120 lira maaşı vardır ve mesleği kâtipliktir. (H. Ö. sal) remzine müracaat. 323

* Yaş 25, boy 1,67, kilo 68, ayda 60-70 lira kazanan bir dokümacı biraz ev eşyası bulunan temiz bir bayyanla evlenmek istemektedir. (Çok Şen) remzine müracaat. 324

* Yaş 41, boy 1,62, kilo 68, kimse, sizin için ölmüdü ilâ dul kalmış ve onun maaşı ile geçinen bir bayan, kendi gibi sadık ve vefakâr bir bayla evlenmek istemektedir. (Varacağı erkeğin 45-55 yaşlarında en aşağı 80 lira maaşı olması şarttır. (F-41) remzine müracaat. 325

* Yaş 24, boy 1,68, kumral ve serbest meslek sahibi, ayda 70-80 lira kazanan bir genç; dul veya kız güzel bir bayanla evlenmek istemektedir. Alacağı kadın veya kızın bir evli bulunması şarttır. (S.T. 24) remzine müracaat. 326

* Yaş 23, boy 1,75, kilo 80, 80 lı, ra maaşlı devlet memuru bir bay; kendisiyle mütenasip bir bayanla evlenmek istemektedir. Müslim veya gayrimüslim olabilir. (C.T.) remzine müracaat. 327

* Yaş 32, boy 1,77, kilo 80, yeşil gözlü, kumral, kimsesiz, yüksek tahsili, ayda 300-400 lira geliri olan bir bay; asil bir aileye mensup bir bayanla evlenmek istemektedir. Fakir de olabilir. (Ar) remzine müracaat. 328

Müteferrik:

* Hesap ve el işlerinden anlar bir bayana ihtiyaç vardır. Beyoğlu El . hamra pazarında 2 No. 11 Güzel İzmir mağazasına müracaat.

* 8 lik, iyi kullanılmış bir Zays Dürbin istenmektedir. Satmak istiyenlerin En Son Dakika gazetesinde (Dürbin) remzine mektupla istedikleri fiyatı ve adreslerini bildirmeleri.

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazmış olan okuyucularımızın namlarına gelen mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) hergün sabahın öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldırabiliriz.

(S.C.K.) (Gar) (E. Ural) (E.O.) (F.R. Günel) (S.U.) (H.B. 888) (R.R.G.) (Ciddi söz ver) (N.C.K.) (Yoldaş) (A.M.) (E.L.) (N.B.) (S.R. 27) (T.H.R.Z.) (22 48) (B.B.G.) (M.D. 315) (Tekcan)

Aşağıda remiz sahiplerinin namlarına gelmiş fakat şimdiye kadar alırdırılmamış mektupları bu ayın sonuna kadar aldırılmaları lâzımdır. Aş sonuna kadar alırdırılmış olmaları mektupları imha edilecektir.

(26 Sezen) (G.M.) (A.G.) (S.S.) (R.M.) (H.K.) (A.L.) (B.Y. Kayn) (Oran) (Ciddi) (E.L.) (Emekli) (I. Senkan) (Nadide 79) (Tunalı)

Hikâye

Kanapenin altında biri var

Yazan: A. Çehov

Rusçadan çeviren: Servet Lünel

Vodvil oynanıyordu. Mukaddes san'ata bütün kalbiyle bağlı olan genç, sevimli aktris, Klavdiya Matveyevna Dolskaya "Kauçukova, giyinme odasına koşarak girdi, ve bir anda husar kostümüne bürünmek üzere sırtındaki çingene elbiselerini çıkarıp mağa başladı. Husar kostümünün fazla buruşmaması ve mümin olduğu kadar düzgün durması aktris, arkasındaki her şeyi karp atmağa ve bu kostümü, Havvanın elbiseleri üzerine giymeğe karar verdi. Tam soyunduğu ve hafif soğuktan büzülerek husar pantolonunu düzeltmeğe başladığı sırada, birisinin derin derin iç çektiğini duydu. O, gözle, rini hayretle açtı ve kulak kabarttı. Birisi gene iç çekti ve hattâ fısıldar gibi oldu:

— Ey Tanrı, biz günahkârları affet... Of, of...

Bu işe akıl erdiremeyen aktris etrafına bakındı ve giyinme odasında şüpheli hiç bir şey göremeyince, odanın biricik mobilyasını teşkil eden kanapenin altına her ihtimale karşı bakmağa karar verdi. Bir de ne görsün! Orada uzun bir şekil yatmıyordu mu?!

Kanapenin yanından dehşetle çekilen aktris, husar ceketiyle örtünerek:

— Kimsiniz? diye haykırdı.

Titrek bir ses, kanapenin altından:

— Benim... Ben... diye fısıldadı. Korkmayın... Sus!

Burundan gelen ve tavada kızartılan bir şeyin cızıltısını andıran bir fısıltı, tiyatro müdürü İndükov'a ait olduğunu anlamak aktris için güç bir şey değildi.

Aktris, bir gelincek gibi kızarak:

— Siz? diye isyan etti. Nasıl? Nasıl buna cesaret ettiniz? Demek ki siz, ihtiyar alçak, çok lanberi burada yatıyorsunuz? Bir bu eksikti!

İndükov, cascavlak kafasını kanapenin altından uzatarak:

— Yavrum... Güvercinim! diye fısıldadı. Kızmayın, elmasın! Beni öldürün, ayaklarınızın altına alarak bir yılın çigneri gibi çigneyin, fakat gürtlü etmeyin! Ben, hiç bir şey görmedim, görmüyorum, görmek te istemiyorum. Hattâ diyebilirim ki, beyhude yere örtünüyorsunuz, güvercinim, emsalsiz güzelim! Bir ayacı çıkurda bulunan ben ihtiyar dinleyin! Burada, yerlerde sürünmemese beşim, kendi canımı kurtarmak istediğimden başka hiç bir şey değildir! Mahvoluyorum! Bakınız kafamdaki saçlar diken diken oldu! Moskova'dan, Glazenska'nın kocası, Prindin gelmiş! Şimdi tiyatrodan dolaşıyor, beni mahvetmek için arıyor. Dehşet içimdeyim! Şunu bilmelisiniz ki, o hayduka kızım Glazenskanın maada beş bin ruble borcum var!

— Bana ne? Derhal buradan defolup gidin, yoksa ben... Ben, siz alçağın hakkından gelmesini bilirim.

— Yavaş! Ruhum, yavaş! Diz çökerek rica ediyorum, yalvarıyorum! Ondan kurtulmak için sizin odanıza saklanmayıp ta nereye saklanayım? O, beni her yerde bulabilir, yalnız buraya girmeğe cesaret edemez! İşte yalvarıyorum, rica ediyorum! İki saat kadar önce kendisini gördüm! Birinci perde oynanırken kulisin arkasında duruyordum, bir de baktım, parterden sahneye doğru geliyor.

Aktris, dehşet içinde:

— Şu halde siz dram oynanırken de buradaydınız? dedi ve... ve her şeyi gördünüz?

Tiyatro müdürü ağladı:

— Titreyorum! Sarsılıyorum! Yavrucuğum, sarsılıyorum! Melanın sağ solu yoktur, öldürür! Biliyor musunuz, bir defa Nijniy şehrinde üzerine ateş bile etmişti... Gazeteler bunu yazmıştı!

— Of... Artık bunu tahammül edilemez! Buradan çıkın, giyin, mek ve sahneye çıkmak sıram gel-

di! Derhal defolun, yoksa ben... Bağırırım... Feryad ederim... Lambayı kafanıza fırlatırım!

— Yavaş!... Benim biricik midim... Kurtarıcı benim! Elli ruble zam, yalnız kovmayınız! Elli!

Aktris, bir yığın elbise ile örtündü ve bağırarak için kapıya doğru koştu. İndükov, diz üstü sürünerek onun peşinden gitti ve çıplak ayakla tuttu.

O, boğulur gibi fısıldadı:

— Yetmiş beş ruble, yalnız kovmayınız! Üstelik yarım jübile hakkı ilâve ederim.

— Yalan söylüyorsunuz!

— Yalansa Tanrı beni kurtarsın! Yemin ediyorum! Şuradan suraya sağ salım gidemiyeyim! Yarım jübile hakkı ve yetmiş beş ruble zam!

Dolskaya "Kauçukova, bir dakika tereddüt geçirdi ve kapının yanından döndü.

O, ağlayan bir sesle:

— Yalan söylüyorsunuz, biliyorum... dedi.

— Yalan söylüyseniz gözlerim çıkın! Öbür dünyada cennette yerim olmasın! Hem ben alçak bir insan mıyım ki sözüme inanmıyorsunuz?

Aktris, razı oldu:

— Pekî, unutmayın ama... Haydi, kanapenin altına giriniz. İndükov, derin derin içini çekti ve puflyarak kanapenin altına girdi. Dolskaya "Kauçukova da hızlı hızlı giyinmeğe başladı. Giyinme odasında, kanapenin altında yabancı bir erkeğin bulunması ona utanç ve korku veriyordu, fakat bunu, ancak mukaddes san'atın uğruna kabul ettiğini düşünmek o akdar büyük bir teselli idi ki, biraz sonra husar elbiselerini çıkardı.

Şu zaman artık hiç kızmıyordu, hattâ müdüre karşı bir acıma duydu:

— Siz orada üstünlüzi kırletceksiniz, yavrum Kuzma Alekseyiç! Kanapenin altına neler koyuyorum ki!